

ŻYCIE NOWOGRÓDZKIE

PISMO POŚWIĘCONE SPRAWOM ZIEMI NOWOGRÓDZKIEJ.

Wychodzi codziennie.

Adres: Redakcji i Administracji
NOWOGRÓDEK, ul. 3-go maja Nr. 1.
Telefony Nr. 75, 100
CZYNNA CODZIENNIE z wyjątkiem świąt
od godz. 11 rano do godz. 2 w nocy.

CENA PRENUMERATY miesięcznie . 240

CENA OGŁOSZEŃ: przed tekstem 40 gr., w tekście
(przed kolumną) 50 gr., za tekstem 20 gr. za milimetr
jednoszpaltowy, drobne za wyraz 10 gr., posady
i prace poszukiwane po 5 gr. za wyraz.
Fantazyjne i tabele o 50% drożej.

Wyborcy do Senatu!

Pamiętajcie w dniu 11-go marca oddać swoje głosy na listę № 1 Bezp. Bloku Wsp. z Rządem Marszałka Piłsudskiego

Drugi etap

Pierwszy etap walki wyborczej zakończył się. Był on dla wielu niespodzianką — już z tego względu, że wbrew powszechnym przewidywanom zainteresowanie wyborami było bardzo duże. Zdawało się też, że poprzedni skompromitowany Sejm oddział na społeczeństwo w sposób dla parlamentaryzmu zgoła szkodliwy. Tymczasem fakty okazały, że idea parlamentaryzmu tkwi głęboko w społeczeństwie i nawet tak szkodliwa działalność, jaką przejawiał Sejm poprzedni, nie zdołała jej osłabić. Natomiast społeczeństwo, bardzo wyraźnie zaznaczyło swą łączność z ideą Marszałka Piłsudskiego, uznanie dla Jego Rządu i pracy. Jest to jednak walka o Sejm etap pierwszy, mamy więc przed sobą jeszcze etap drugi — etap walki o Senat, która może być również ciężka jak poprzednia.

To też natężenie uwagi musi pozostać równie silnie jak poprzednio, a — nawet natężenie to musi jeszcze wzrosnąć. Zwycięstwem idei państwowej będzie dopiero wtedy pełne, gdy zostanie uwieńczone równym powodzeniem, jak przy wyborach do Sejmu. Do tego jednak potrzeba aby społeczeństwo polskie zrozumiało, że pod hasłem współpracy z Rządem mogą i powinny zjednoczyć się wszystkie żywioły państwowo myślicące.

Pamiętać o tam należy — że wybory do Sejmu potępiły bardzo stanowczo i bardzo wyraźnie partyjny i demagogic zadając śmiertelny cios tym wszystkim, którzy na sztandarach swoich wypisali niepoczytalną opozycję.

Byłoby błędem sądzić, że Senat w ustawodawstwie odgrywa rolę mniej ważną, przeto uwagi nań zwracać nie należy. Przeciwnie, w obecnym układzie stosunków Senat jest nietykalnym kontrolerem prac ustawodawczych Sejmu — ale pewnym hamul-

cem waśni i walk partyjnych, z taką siłą narzuca się, że chyba nie znajdzie się w okręgu naszym nikt, kto by rozbić głosów polskich propagował i za tem przemawiał. Byłby to czyn tak zasadniczo dla państwowości polskiej szkodliwy, że musiałby spotkać się z powszechnym potępieniem.

Z list polskich jakie w okręgu nowogródzkim zostały zgłoszone, zarówno lista P. P. S. jak i Wyzwolenia uzyskały bardzo małą ilość głosów — w okręgu zaś ludzkie lista Nr. 25 zdobyła za ledwie 17.681 głosów, zyskując tylko jeden mandat, przeto z wyjątkiem listy Nr. 1 pozostałe listy polskie nie posiadają żadnych prawie szans zdobycia mandatów. Byłoby więc samobójstwem, głosy te rozdzielać i osłabiać zryw polski w Nowogródzynie. Niewątpliwie też społeczeństwo nie da się porwać demagogii partyjnej i w dniu 11 marca opowie się bez zastrzeżeń za listą Bezpartyjnego Bloku Współpracy z Rządem.

Nie idzie tu o jeden czy dwa mandaty, które w ogólnej liczbie mandatów mała odegrać mogą rolę — ale idzie tu o to — aby grupy polskie, rozpraszając się na drobne nie wiele lub wcale szans nie posiadające listy, nie wyrządziły szkody idei państwowości polskiej. Konieczność zjednoczenia wszystkich polskich głosów, około jednej tylko listy jest tak jasną —

Pierwsze posiedzenie nowego Sejmu

Sejm zberze się na pierwsze posiedzenie według ordynacji wyborczej dn. 20 marca t. j. w trzeci wtorek po dokonaniu wyborach.

Ameryka a wybory w Polsce

WASZYNGTON, 6.III. (tel. wł.) Wielkie zainteresowanie wywołały tam pogłoski, że Polska zamierza dokonać zmiany Konstytucji na wzór Konstytucji amerykańskiej.

Koła urzędowe i finansowe

Delegat Ministerstwa Skarbu w Ameryce

WARSZAWA 6.III. (tel. wł.) Wobec bardziej ścisłych stosunków finansowych ze Stanami Zjednoczonymi, Ministerstwo Skarbu wysłało do Ameryki delegata swego, który będzie urzędował w N. Jorku.

widzą w wyniku wyborów w Polsce wielkie wzmocnienie stanowiska Marszałka Piłsudskiego w kraju, oraz stwierdzają, mocarstwo stanowisko Polski w oczach świata.

Wyjazd delegata nastąpi w przyszłym miesiącu.

Litwa przerażona interwencją Rady Ligi Narodów

KOWNO, 6.III. (tel. własny). Wiadomość o wezwaniu Waldemaras do Genewy wywarła w Kownie wstrząsające wrażenie.

Wiadomość ta w kowieńskich kołach politycznych jest żywo komentowana w ten sposób, że mocarstwa reprezentowane w Lidze Narodów zamierzają interwenjować w sprawie sporu polsko-litewskiego.

Dzisiaj wieczorem Waldemaras zwołał posiedzenie Rady Ministrów dla powzięcia w tej sprawie decyzji.

Przypuszczalnie Waldemaras do Genewy nie pojedzie, gdyż chce uniknąć presji ze strony mocarstw.

Waldemaras chce osobiście przewodniczyć delegacji litewskiej

KOWNO, 6.III. (tel. własny). Waldemaras miał oświadczyć, że na dzień 30 marca wyjedzie do Królewca, aby osobiście objąć przewodnictwo delegacji litewskiej do rokowań z Polską.

Waldemaras dąży do unicestwienia porozumienia z Polską

WIEDEŃ (P.A.T.) „Neus Wiener Journal“ w artykule o stosunkach polsko-litewskich; stwierdza, że Litwa nie wypełniła żadnego z zobowiązań, przyjętych na zebraniu Rady Ligi Narodów. Mniejszości narodowe są przytknięte nadal a granica z Polską zamknięta. Do tej chwili Waldemaras nie rozpoczął rokowań mimo, że

Polska do nich dawno gotowa. Ostatnia nota litewska dowodzi, że Waldemaras dąży do unicestwienia porozumienia z Polską. Litwa jest ośrodkiem niepokojenia w Europie. Rada Ligi Narodów nie powinna dłużej przypatrywać się tej igraszce z ogniem.

Niemieckie zbrojenia

BERLIN, 6.III. (Tel. własny). Prusami Wschodnimi, Pancernik Vice-admirał Galster dowodzi w nie wystarczy dla obrony „Berliner Tagebl.“ że Niemcy uchwaleniem budowy pancernika bynajmniej nie obronią Prus Wschodnich, ani nie utrzymają komunikacji między Rzeszą a tyku.

Wkrótce opuści prasę podręcznik Nowej ustawy łowieckiej

Zawierający również wzorowy STATUT SPÓŁEK ŁOWIECKICH

Prenumeratory, którzy nie zalegają z opłatą prenumeratę otrzymają podręcznik bezpłatnie

— Cena egz. w sprzedaży wynosić będzie 50 gr. —

LISTY Z KRAJU

ŚLONIM

Pomimo wiekowej, przynależności do Macierzy, Ziemi Wschodnie obecnie mało są znane i poza paru większymi miastami, nie spotykamy w dziennikach nawet wzmianki kronikarskiej o całym szeregu ośrodków i polacach kraju, związanych historycznymi węzłami z kulturą i państwowością polską.

Jednym z tych ośrodków, mającym w swej historii okresy świetności i upadków — jest Słonim, miasto powiatowe w województwie nowogródzkim, położony nad rzeką Szczażą, początkami swymi sięga zamierzchłych dziejów Księstwa Litewskiego, a pierwsze wzmianki w historii odnoszą do 1040 roku.

W roku 1290 Gedymin W. Książę Litewski stwarza księstwo udzielne dla swego najstarszego syna Montwidia, ze stolicą w Słoniwie. Dopiero za czasów Jagiellonów, Zygmunt August, uprawiając statut, nadany Litwie przez jego ojca, stworzył odrębną jednostkę administracyjną i w roku 1565 wydał osobny przywilej dla powiatu słonimskiego, włączając go do województwa nowogródzkiego.

W okresie porzobiorowym powiat słonimski należał do Ziemi Grodzieńskiej dopiero po wskrzeszeniu niepodległej Polski, powrócił do województwa nowogródzkiego, które dla nawiązania tradycji historycznej, zostało utworzone w marcu 1921 roku.

Z dawnych miasteczek na terenie powiatu, pozostały Żyrowo z słynnym klasztorem pobazylijskim, w murach którego mieści się obecnie Państwowa Średnia Szkoła Rolnicza. Byten — również dawna siedziba bazylijanów i Dereczyn z ruinami pałacu sapieżyńskiego, ogródki dziecięce w kwaterach Połubińskich.

Obecnie powiat zajmuje przestrzeń 2675 km. kw., jczy 103640 ludności, która zachowała narzecze słowiańskie, będące mieszaniną języków: polskiego i ruskiego, składa się z 13 gmin wiejskich i 1 gminy miejskiej.

Samorząd powiatowy został powołany do życia w październiku 1922 roku i rozwijał się powoli, a ze względu na nikłe dochody, nie mógł odrazu objąć wszystkich, powierzonych mu zadań, ograniczając się początkowo do naprawy dróg i budowy mostów, oraz zaopiekować się najbardziej ubogą warstwą ludności, uruchamiając 5 ochron w powiecie.

Powojenne ubóstwo szerokich warstw ludności wiejskiej, wśród której znajdował się duży odsetek reparańców z Rosji, oraz fatalny stan dróg i mostów, zaniedbanych w czasie wojny, stał się główną przyczyną, że w pierwszych latach swego istnienia, Sejmik Słonimski ograniczył pracę w tych dwóch kierunkach. Z biegiem czasu następowało stopniowo złagodzenie powojennych bolączek i w ostatnich dwóch latach. Samorząd miejskowy mógł rozwijać pracę w innych dziedzinach gospodarki powiatowej.

W roku bieżącym ogólny budżet Sejmiku wynosi 1/3 miliona złotych, a łącznie z budżetami gmin wiejskich i miasta Słonim, Samorząd wydaje na gospodarkę całego powiatu 1.300.000 zł.

Stan obecny gospodarki samorządowej w powiecie przedstawia się według budżetu Sejmikowego, jak następuje.

„Dział Drogowy” — jeden z najważniejszych działów, pochłania 50 proc. całego budżetu. Praca w tym dziale, prowadzona jest według planu, ustalonego na dłuższy okres czasu i przewiduje

jącego cały szereg inwestycji, jak budowę mostów i dróg bitych.

„Dział Oświatowy” przewiduje stypendia w średnich szkołach zawodowych dla 12 wychowanków Szerocina, zapomogi dla gmin na budowę nowych szkół powszechnych, oraz utrzymanie własnej biblioteki publicznej, z kompletem ruchomych biblioteczek, wypożyczanych za pośrednictwem szkół, urzędów gminnych i rolniczych organizacji społecznych.

„Dział Zdrowia.” Sejmik utrzymuje 2 ambulatoria i subsydiuje Szpital Państwowy, przychodnię przeciwgruźliczną i jagliczną, a także popiera walkę z chorobami zakaźnymi, dostarczając szpecjonki ochronnych, oraz przyrzędów i środków dezynfekcyjnych.

„Dział Opieki Społecznej” utrzymuje sierociniec na 50 dzieci w wieku do lat 14, ponosi koszty

leczenia ubogich w szpitalach publicznych i udziela doradczych zapomóg. Zaprojektowano budowę własnego domu na sierociniec dla dzieci w wieku szkolnym.

„Dział Rolnictwa i Weterynaryj.” Poza stałym subsydiowaniem społecznych organizacji rolniczych, działających na terenie powiatu, Sejmik utrzymuje 3 punkty wypożyczania narzędzi rolniczych, 3 punkty czyszczenia nasion i 13 punktów kopulacyjnych rasy czerwonej polskiej. Zorganizował służbę weterynaryjną i prowadzi 2 ambulatoria weterynaryjne.

Pozatem Sejmik zachowuje ścisłą łączność z organizacjami społecznymi, działającymi na terenie powiatu, jak Macierz Szkolna, T-wo św. Wincentego a Paulu, Liga Obrony P. P. i organizacje Przysposobienia Wojskowego.

Shanownych Czytelników, którzy dotychczas nie uiszcili prenumeraty prosimy o wpłacenie należności do dnia 10 marca nieodwołalnie, gdyż wszystkim, którzy do tego terminu nie opłacą prenumeraty wstrzymamy wysyłkę pisma.

ADMINISTRACJA.

K U P O N
na prawo korzystania z bezpłatnych porad prawnych „Życia Nowogródzkiego”.
Wyciąć i założyć do listu.

Tryeury do zbóż jarych i ozimych oryginalne MAROTA
Tryeury cylindrowe i płaskie (Treszczki) do siemienia lniowego oryg. Schulgeto
Wialnie różnych systemów krajowe i zagraniczne
Młynki i zmijki
Bukowniki czyszczące oraz komplety sit ręcznych do koniczny
poleca
Zygmunt Nagrodzki
Wilno, ul. Zawalna 11-a.
Skład maszyn i narzędzi rolniczych.

BACZNOŚCI BACZNOŚCI
ROVAX
To oszczędność na czasie i pieniądzu.
Za pomocą ROVAX może każdy sam sobie w domu bez niczyjej pomocy wyprać chemicznie: przedmioty garderoby męskiej, damskiej i dziecięcej, rękawicy wełniane, filce, flanelę, dywany, okrycia na meblach, kapelusze filcowe, dery, kamazsze, czapki i inne przedmioty i to
BEZ PRANIA **BEZ PRANIA**
Jedynie za pomocą szcztotki, ROVAX nie szkodzi tkaninie, nie kurczy materiałów.
Odnawia starą odzież. Plamy przeszczotkowane przy pomocy niewielkiej ilości Rovax znikają natychmiast.
Cena, za puszkę zawierającą 12 szt. Rovax zł. 1,80.
Spróbujcie a przekonacie się
Gdzie nie ma jeszcze miejsca sprzedaży, uprasza się o przesłanie przekazem (P. K. O. Nr. 80.989) kwoty zł. 3,60 do reprezentacji generalnej na „KRESEY WSCHDNIIE” obejmującej województwa: Wileńskie, Białostockie, Nowogródzkie, Poleskie i Wołyńskie pod adresem:
MUGAJ STANISŁAW
Nowogródek, ul. Mickiewicza Nr. 8
poczem zostaną wysłane franco 2 puszki ROVAX
Odsprzedawcy we wszystkich miastach wspomnianych województw poszukiwani:
ROVAX nabywać można we wszystkich aptekach, składach aptecznych, oraz sklepach kolonialnych.

RADJO PROGRAM GIEŁDA

WARSZAWA fala 1.111.

Środa 7 marca.

12.00. Sygnał czasu, komunikat lotniczo-meteorologiczny, hejnał z Wieży Marjackiej w Krakowie, oraz nadprogram.
15.00—16.20. Komunikaty: meteorologiczny, gospodarczy, samorządowy, oraz nadprogram.
16.00—16.25. Odczyt p. t.: „Umuzykalnienie przez szkołę ogólnokształcącą” (z odczytów org. przez Min. W. R. i O. P.) wygl. p. Julia Baranowska-Borowa.
16.25—16.40. Nadprogram i komunikaty.

16.40—17.05. „Skryzka pocztowa” korespondencja bieżąca omówi dr. Marjan Stepowski.
16.20—17.45. Odczyt p. t.: Wpływ gruźlicy na organizm człowieka” (Dział „Hygienu i medycyna”) wygl. dr. Maurycy Urstein.
17.45—18.15. Program dla dzieci. Transmisja z Krakowa.
18.15. Koncert w wykonaniu orkiestry P. R. pod dyr. Józefa Ozmińskiego: 1) Jose Armandola: „Wspomnienia z Ceiru”, suita wschodnia: a) Seana w świątyni i taniec, b) Zaklinaczka węzów, c) Taniec arabski, d) Nocna wycieczka piratów. 2) Puccini: Pieśń do księżycy z op. „Turandot”. 3) A. Seassola: „Yogi” legenda hinduska. 4) R. Saint Aulaire: Śpiewy cygańskie, 5) L. Artok: „Rhapsodantasia” na tematy Liszta.

19.15—19.35. Komunikat rolniczy.
19.15—19.35. Rozmaitości.
19.35—20.00. Odczyt p. t.: „Zbiegiem rzek polskich — Brama Morawska.” (Dział „Krajoznawstwo”) — wygłosi prof. Aleksander Janowski.
20.00—20.30. Odczyt org. przez Prezydium Rady Ministrów.
20.30. Koncert popularny muzyki czeskiej, Wykonawcy: Orkiestra P. R. pod dyr. Józefa Ozmińskiego, Stanisława Argasińska (śpiew), Jan Dworakowski (skrz.) i prof. Ludwik Urstein (akomp.).
Część I. 1) Fr. Smetana: Fantazja na tematy z op. „Sprzedana Narzeczona” — wykona orkiestra. 2) a) Wit Nowak: Pieśń cygańska, b) Ernest Krenek: Życzenie, c) I. Kricka: Albatros — odśpiewa p. St. Argasińska, 3) Dworek Kreisler: a) Fantazja solog-moll — wykona p. Jan Dworakowski.

Część II. 4) A. Dworek: Largo z Symfonji V-jej „Z Nowego świata” — wykona orkiestra. 5) Drdla: a) Serenada Nr. 3, b) Souvenir — odegra p. J. Dworakowski. 6) V. Stepan 3 pieśni ludowe — odśpiewa p. Stanisława Argasińska. 7) a) Nesvadba: Le-re lay — Paraphrase, b) Dworek: 1) Menuet op. 25. 2) Taniec słowiański A-dur Nr. 5 — wykona orkiestra.

22.00—22.05. Sygnał czasu i komunikat lotniczo - meteorologiczny.
22.05—22.20. Komunikaty PAT.
22.20—22.30. Komunikaty: politycyjny, sportowy, oraz nadprogram.

Czwartek 8 marca
12.00. Sygnał czasu, komunikat lotniczo-meteorologiczny, hejnał z Wieży Marjackiej, oraz nadprogram.
12.05—12.30. Odczyt organizowany staramiem Min. W. R. i O. P. p. t.: „Życie w oazie”.
12.30. Koncert szkolny z Filharmonii organizowany przez magistrat m. st. Warszawy i Polskie Radio. W programie „Odgłosy pamiątkowe”, Z. Noskowskiego,

pieniężna i towarowa

Dewizy: N. Jork 8,90 | Zurich 171,65, Londyn 43,29 1/2, Paryż 35,07 1/2.
Tendencja niezmiennia
Ruble złote — 4,68.
Dolary w prywatnym obrocie 8,88 1/2.

Papieri procentowe

5% pożyczka prem. 63—63,25,
10% „ kolejowa 103 1/2,
5% „ konwersyjna 67,
5% „ kolejowa 61,
8% Bank Gosp. Kraj. 94,
8% „ Rolny 94,
4 1/2% ziemskie 56,75—57,
8% miejskie 79—78,65
8% ziemski 83.

Złoty polski na giełdę b.m.

osiągnął za 100 złotych
Gdańsk 57,46—57,60, Berlin 46,85—47,05, N.Jork 11,35, Zurich 58,20, Londyn 43,45, Praga 378.

Akcje

Bank Dyskontowy 136
• Handlowy 123
• Polski 149,50—152
• Zachodni 33 1/2,
• Zw. Spół. Zarob. 90, 89, 90
Sila i Światło 118
Kukier 80—82,5
Wegiel 99—98,75—100
Nobel 39,
Lilpop 42 1/2,
Modrzewoj 47,25—48,50—48,75
Starachowice 67 1/2—67 1/2—68,25
Borkowski 19,60—19,70
Firley 57—
Zawiercie 34—35
Wysoka 156,
Ostrowieckie 87 1/2—88
Ciegielski 43,
Zieleniewski 162,
Pocisk 11,75
Tendencja na akcje mocniejsza.

„Symfonia Dziecięca” Haydna

oraz utwory na instrumenty solowe i pieśni.
15.00—15.20. Komunikaty: meteorologiczny, gospodarczy, oraz nadprogram.
16.00—16.25. „La politique etrangere au mois de Janvier „Ferien”—wygr. Jan Grzymala-Grabowiecki.
16.25—16.40. Komunikat harcerski.
16.40—17.05. Odczyt p. t.: „Wrzenia z Bukaresztu”—wygl. p. Zuzanna Rabska.
17.05—17.20. Przerwa.
17.20—17.45. „Wśród książek” — przegląd najnowszych wydawnictw omówi prof. Henryk Mościcki.
17.45—18.55. Audycja literacka: a) Władaw Sieroszewski: „Kabaręty literackie XXI w. w Polsce”, b) Inscenizacja III rozdziału drukującej się obecnie w „Tygodniku ilustrowanym” powieści W. Sieroszewskiego p. t.: „Pan Twardost-Twardowski”, Reżyserja dyr. E. Chaberskiego.
19.15—19.35. Rozmaitości.
19.35—20.00. Lekcja języka angielskiego p. Memmi Gardiner.
20.00—20.30. Odczyt org. przez Prezydium Rady Ministrów.
20.30. Koncert wieczorny w przerwie biuletynu Messenger Polonais w języku francuskim.
22.00—22.05. Sygnał czasu i komunikat lotniczo - meteorologiczny.
22.05—22.20. Komunikaty PAT.
22.20—22.30. Komunikat politycyjny, sportowy i nadprogram.

Czy jesteś członkiem L.O.P.P.?